

FÖRDJUPNING BANKFRÅGOR

Konsumenternas Bank- och finansbyrå

GILLA DIN
EKONOMI

VÅR VERKSAMHET

- Gratis och oberoende information och vägledning
- Telefonvägledning vardagar kl. 9-12
- Webbplats konsumenternas.se

FÖRDJUPNING BANKFRÅGOR

2

Kontakta oss:

Konsumenternas Bank- och finansbyrå

Telefon 0200 - 22 58 00

Vardagar 09:00 – 12:00

Mailformulär finns på [konsumenternas.se](https://www.konsumenternas.se)

IDAG SKA VI PRATA OM...

Bedrägerier

- Undvik att bli lurad
- Lånebedrägerier

Finansiell rådgivning

Invändningsrätten

- Extra skydd vid kreditköp

Lån till äldre

- En närmare titt på kapitalfrigöringskrediter

GILLA DIN
EKONOMI

FÖRDJUPNING BANKFRÅGOR

BEDRÄGERIER – VAD ERSÄTTER BANKEN?

Skillnaden mellan obehöriga och behöriga transaktioner

Obehörigt

- En transaktion som genomförs av någon annan utan ditt samtycke
- Oaktsamhetsbedömning

Behörigt

- Själv godkänt eller själv genomfört transaktionen
- KO inlett domstolsprocess

GILLA DIN EKONOMI

FÖRDJUPNING BANKFRÅGOR

4

Obehöriga transaktioner är uttag eller köp som någon annan gjort utan din tillåtelse.

Behöriga transaktioner:

Enligt ARNs nuvarande praxis så anses en transaktion inte vara obehörig om det är du själv som har signerat/godkänt transaktionen exempelvis med ett mobilt bank-id, även om du lurats att godkänna den.

För att en transaktion ska betraktas som obehörig (och falla in under ersättningsreglerna) ska den ha utförts av någon annan än konsumenten själv utan att ha haft konsumentens samtycke till transaktionen. När konsumenten själv godkänt transaktionen i den form som är avtalad har konsumenten också samtyckt till den. Undantag om konsumenten blivit tvingad att godkänna transaktionen genom hot som innebar eller för konsumenten framstod som trängande fara.

KO har stämt en bank i december 2023 för att få frågan om obehöriga transaktioner prövad.

LÅNEBEDRÄGERIER

- Bestrid
- Långgivaren ska visa att det är en korrekt elektronisk underskrift
- Du måste göra "antagligt" att någon obehörigt använt din elektroniska underskrift

FÖRDJUPNING BANKFRÅGOR

5

Utgångspunkten är att den som påstår att det finns ett avtal har bevisbördan för detta.

Om avtalet har ingåtts med en elektronisk underskrift (exempelvis bank-id) måste dock konsumenten åtminstone göra antagligt att någon annan obehörigen använt din elektroniska underskrift.

Två steg:

Det ankommer på långgivaren att visa att den tekniska lösning som använts för att ingå ett låneavtal motsvarar skapandet av en avancerad elektronisk underskrift och att det inte finns något som tyder på att det vid det aktuella tillfället funnits tekniska problem med det använda systemet.

I steg två bör det krävas att innehavaren av den elektroniska underskriften åtminstone gör det antagligt att användandet av underskriften skett obehörigen.

Rättsfall från Högsta domstolen NJA 2017 s. 1105.

FINANSIELL RÅDGIVNING

- Tillstånd från Finansinspektionen
- **Rådgivaren ska:**
  - Ha rätt kompetens
  - Kartlägga ekonomisk situation, kunskaper och erfarenheter
  - Ta reda på investeringshorisont och riskvilja
  - Föreslå lämpliga produkter
  - Dokumentera
- Vårdslös rådgivning
- Dålig rådgivning

BANKFRÅGOR OCH BEDRÄGERIER

6

Banker, försäkringsbolag, försäkringsförmedlare och värdepappersbolag erbjuder rådgivning om finansiella placeringar.

Reglerna gäller när du får individuella råd utifrån just dina ekonomiska förutsättningar och behov. Ren försäljning och/eller marknadsföring av finansiella placeringar omfattas däremot inte.

För att få lämna råd om finansiella placeringar krävs tillstånd från Finansinspektionen. Vilka bolag som har tillstånd kan du se i Finansinspektionens företagsregister www.fi.se.

I dokumentationen ska framgå varför rådgivaren bedömt att en viss produkt är lämplig för dig.

Möjlighet att få skadestånd:

- Vårdslöshet
- Reklamera i tid
- Inget ansvar för "dåliga råd" eller förlorade pengar
- Försäkringsförmedlare ska ha ansvarsförsäkring

FINANSIELL RÅDGIVNING: CHECKLISTA

- Kontrollera företaget
- Se till att du förstår investeringen och risknivån
- Ha inte bråttom
- Se till att få kopia av dokumentationen

BANKFRÅGOR OCH BEDRÄGERIER

7

Kontrollera företaget

Kontrollera att företaget finns i Finansinspektionens företagsregister.

Rådgivare eller säljare?

Kontrollera att personen du träffar är rådgivare och att han/hon avser att lämna råd om de placeringar som kan vara aktuella för dig.

Lämplighetsbedömning

Vid rådgivning gör rådgivaren en bedömning av vilka placeringar som är lämpliga för dig bland annat utifrån din ekonomiska situation och den risk du är beredd att ta.

Se till att du förstår investeringen och risknivån

Se till att du förstår investeringen. Förstår du inte den information du får så ställ frågor tills du känner dig nöjd.

Ha inte bråttom!

En teckningsanmälan och andra avtal som du skriver under är bindande. Det finns sällan någon ångerrätt.

Se till att få kopia av dokumentationen

All rådgivning ska dokumenteras. Läs igenom noga och kontrollera att det som står där stämmer.

INVÄNDNINGSRÄTTEN

Extra skydd vid kreditköp

- Kreditköp - kreditkort, faktura, delbetalning mm.
- Kreditgivaren har ett solidariskt ansvar tillsammans med sälj företaget
- Hålla inne en betalning eller begära återbetalning
- Koppling mellan köpet och krediten
- 29 § konsumentkreditlagen

FÖRDJUPNING BANKFRÅGOR

8

Exempel:

Du bokar och betalar en flygresa men flygbolaget går i konkurs. Om du har gjort ett kreditköp kan du vända dig till banken/kreditgivaren och begära tillbaka pengarna.

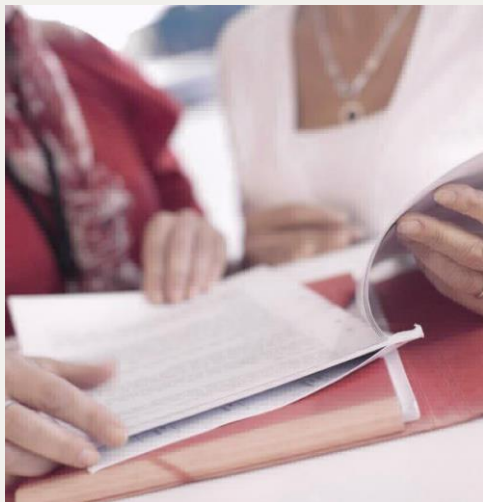
Invändningsrätten gäller inte om du till exempel betalar med banköverföring eller swish.

LÅN TILL ÄLDRE

En närmare titt på kapitalfrigöringskrediter

- Åldern avgör hur mycket du får låna
- Engångsbelopp eller månadsbelopp
- Skuldfrigaranti
- Möjligheten till bostadstillägg kan påverkas
- Skulden ökar löpande

GILLA DIN
EKONOMI

FÖRDJUPNING BANKFRÅGOR

SKYDD FÖR SPARANDE

Sparkonton och betalkonton

- Insättningsgarantin skyddar belopp upp till 1 050 000 kr
- 100 000 euro i utländska banker

Fonder och värdepapper

- Banken/bolaget ska hålla kundernas tillgångar avskilda från sina egna
- Investerarskyddet upp till 250 000 kr

FÖRDJUPNING BANKFRÅGOR

10

Skydd för fonder och värdepapper

Du kan ha fonder, aktier och andra värdepapper på ett fondkonto, ISK eller i en depå. Tillgångarna som du har på ditt konto eller i depån får inte blandas ihop med de tillgångar som banken eller bolaget själv äger och det ska tydligt framgå vem som äger vad. Vid en konkurs är det bara bolagets tillgångar som ingår i konkursboet och det som tillhör kunderna separeras från konkursen. Därför ska du normalt få ut dina värdepapper.

Om dina värdepapper ändå skulle ha blandats ihop med bankens eller bolagets egna så att det inte går att separera dina tillgångar från bolagets gäller investerarskyddet. En sådan sammanblandning skulle kunna bero på felaktig hantering eller brottslighet.

Investerarskyddet hanteras av Riksgälden. Det maximala beloppet är 250 000 kr.

Tack!

Kontakt:

Erik Hellenius

erik.hellenius@konsumenternas.se

GILLA DIN
EKONOMI